

Kodu ja kooli osa lapse kognitiivses arengus

Tiia Tulviste ja Eve Kikas

Paneelis teeme juttu sellest, kuidas seletavad psühholoogid seda, miks mõnel lapsel läheb koolis paremini kui teisel ja kui suur osa kooliedukusest omistatakse kodule ja koolile.

Tiia Tulviste räägib põhjalikumalt lapse sõnavara suuruselt, dekontekstualiseeritud keele omandamisest ja kooliks vajalike suhtlusstiilide omandamisest kui teguritest, millega seostatakse edukust koolis. Ta toob näiteid eesti kodude suhtlusstiilist, mille tulemusena lapse keeleoskused on küll head, kuid lapsed ei ole sedavõrd aktiivsed suhtluspartnerid kui mitme teise maa lapsed. Kuna eesti laps on harjunud rääkima siis, kui temalt midagi küsitakse, võib see saada üheks takistuseks koolireformi läbiviimisel, mille käigus kavatakse muuhulgas hakata senisest enam kasutama aktiivseid õppimis- ja õpetamismeetodeid.

Eve Kikas räägib erinevatest koolis kasutatavatest õpetamis- ja kasvatamispraktikatest ning nende seostest laste (kognitiivse, aga ka sotsiaalse) arenguga ning arutleb ka nende praktikate võimaliku erineva mõju üle erinevate oskuste, laste arengu taseme jm korral. Ta viitab rahvusvahelisele uurimusele TALIS, mille tulemused eesti õpetajate õpetamispraktikate osas on mõnevõrra vastuolulised ning tutvustab enda töörühma uurimusi, kus on õpetajate tegevusi vaadeldud ning analüüsitud koos laste arenguga esimestes klassides.

Viide

Loogma, K., Ruus, V-R., Talts, L., & Poom- Valickis, K. (2009). *Õpetaja professionaalsus ning tõhusama õpetamis- ja õppimiskeskonna loomine. OECD rahvusvahelise õpetamise ja õppimise uuringu TALIS tulemused*. Tallinn: TLÜ haridusuuringute keskus. Viimati külastatud 6.07.2012 <http://www.hm.ee/index.php?048181>.